

'InZicht' licht u in over nieuwe boeken, congressen en lezingen in taalkundig Nederland en België. Vermelding in deze rubriek betekent niet dat de redactie ze aanbeveelt. Voor een zo volledig mogelijk beeld hebben wij ook uw hulp nodig. Weet u iets waarvan u denkt dat het in deze rubriek thuishoort, laat het ons dan weten. Verschijningsdata en prijzen onder voorbehoud.

Afscheid Antoine Braet

Wanneer Antoine Braet, “de nestor van de retorica in Leiden”, in september met pensioen gaat, is hij 31 jaar aan de Leidse universiteit verbonden geweest – eerst als docent taalbeheersing en vervolgens, na de oprichting van de studierichting Taalbeheersing in 1983, als hoofddocent. En ondertussen was hij van 2000 tot 2005 ook nog bijzonder hoogleraar in de retorica aan de Universiteit van Amsterdam.

Op 28 september wordt Braet uitgezwaaid met een afscheidsevenement, bestaande uit een forumdiscussie, een afscheidscollege van Braet zelf en een boekenpresentatie, want er worden die middag liefst drie titels van zijn hand gepresenteerd. Twee daarvan zijn wat academischer, namelijk *De redelijkheid van de klassieke retorica* (“over de klassieke retorica (...) als een vroege bijdrage aan het opstellen van principes voor redelijk discussiëren”) en *De anatomie van overtuigingskracht* (“een bundeling van artikelen en lezingen met retorische analyses en kritieken”). Deze twee boeken zijn nog niet verschenen, maar het op een groter publiek gerichte *Retorische kritiek* is inmiddels al wel verkrijgbaar. De ondertitel, *Overtuigingskracht van Cicero tot Balkenende*, geeft al weer waar het in dit boek om gaat: een overzicht van alle overtuigingsmiddelen door de eeuwen heen – maar de voorbeelden die gebruikt worden om een en ander te illustreren zijn overwegend hedendaags (men denke aan Bill Clinton, Hans Wiegel en Gerard Spong). Het boek verschaft de lezer een basis voor het analyseren van inhoud, opbouw, stijl en presentatie van mondelinge en schriftelijke betogen. En als het goed is, kan hij zich bovendien een weloverwogen oordeel vormen over de overtuigingskracht en de effectiviteit van een bepaald betoog. Het boek is bedoeld voor communicatiestudenten en -specialisten, maar evengoed ook voor de “algemene lezer, die immers bijna doorlopend bloot wordt gesteld aan persuasieve boodschappen, of die nu komen van politici of adverteerders”.

Op de website www.afscheidbraet.nl is meer informatie te vinden over de drie boeken en over het afscheidsprogramma.

Retorische kritiek. Overtuigingskracht van Cicero tot Balkenende verscheen bij Sdu Uitgevers en kost € 29,95 (gebonden, 203 blz.). ISBN 978 90 12 11956 6

BIJBELVERTALINGEN

Vertalen betekent kiezen, en het boek *De Bijbel vertaald* laat in 27 artikelen van 26 deskundigen zien welke keuzes er zoal zijn gemaakt (en welke afwegingen daaraan ten grondslag lagen) in de Nieuwe Bijbelvertaling van 2004, maar ook in diverse andere bijbelvertalingen. In de eerste acht stukken wordt een inleiding gegeven op algemene aspecten van het vertalen – Wat is de brontekst? Hoe vertaal je de godsnaam? Welke rol speelt de liturgie? – en vervolgens wordt in 19 artikelen ingegaan op concrete thema's (het vertalen van humor, hoe ga je om met geweld in teksten) en de moeilijkheden en bijzonderheden van een aantal specifieke teksten.

De Bijbel vertaald, onder redactie van Klaas Spronk e.a., is een uitgave van de uitgeverijen Meinema en Pelckmans, en kost € 45,- (gebonden, 457 blz.). ISBN 978 90 211 4146 6

ZEI-SPREUKEN

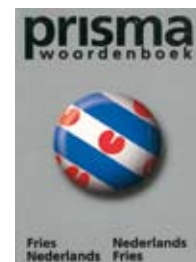

Wellerismen, of zei-spreuken, of apologische spreekwoorden, zijn spottende of ondeugende uitdrukkingen waarin een gezegde een persoon in de mond gelegd wordt, en waar de formulering *zei x* in voorkomt. Een typisch voorbeeld is 'Niet tot morgen uitstellen, wat ge vandaag kunt doen, zei Kwik, en hij at voor twee dagen.' Een zeer uitgebreid overzichtswerk van deze spreuken is onlangs verschenen onder de titel *Alle beetjes helpen*. Het bevat 4475 Friese, Nederlandse, Nedersaksische en Vlaamse spreuken uit de laatste vijf eeuwen. Ze zijn allemaal voorzien van een bronvermelding en een toelichting, waarin ook eventuele buitenlandse varianten genoemd worden. Het boek bevat een gedegen inleiding en een register; de uitvoering ervan is erg sober.

Alle beetjes helpen. Nederlandse, Friese en Vlaamse wellerismen. Een compendium van H.L. Cox en Jurjen van der Kooi is een gezamenlijke uitgave van het Fries en Nedersaksisch Instituut van de

RU Groningen, de Stichting FFYRUG en de Stichting Sasland, en het kost € 20,- (gelijmd, 398 blz.). Bestellen kan schriftelijk bij FFYRUG, Postbus 716, 9700 AS Groningen. ISBN 978 90 801325 5 9

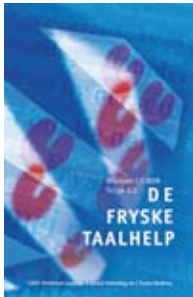
FRIES [1]: WOORDENBOEK

Bij uitgeverij Het Spectrum is een eendelig pocketwoordenboek Fries-Nederlands/Nederlands-Fries verschenen. De afdelingen bevatten beide zo'n 15.000 trefwoorden. Omdat het boek in de eerste plaats is bedoeld voor gebruik in het onderwijs, is bij de keuze van de trefwoorden rekening gehouden met een jonge doelgroep. Uiteraard komen ook uitdrukkingen en vaste woordcombinaties aan bod.

Prisma woordenboek Fries van Janneke Spoelstra e.a. kost € 8,50 (gelijmd, 584 blz.). ISBN 978 90 274 2526 3

FRIES [2]: ELEKTRONISCHE TAALHULP Taaltechnologiebedrijf Polderland heeft een nieuwe, verbeterde versie uitgebracht van

hun in samenwerking met de Fryske Akademy ontwikkelde *Fryske taalhelp*. Het programma is te gebruiken in de tekstverwerker MS Word, en bestaat uit een spellingcontrole, een lijst met verwarbare woorden en twee woordenboeken (F-N en N-F). Nieuw in deze 2.0-versie zijn het woordenboek Nederlands-Fries (54.000 woorden) en een afbreekcontrole. De woordenlijst van de spellingcontrole en de lijst met verwarbare woorden zijn uitgebreid.

De *Fryske taalhelp* kost € 20,- en is te bestellen op www.afuk.nl.

■ FRIES [3]: VALSE VRIENDEN

Het Fries en het Nederlands hebben veel woorden gemeen, maar je kunt er niet altijd van uitgaan dat ze in de twee talen ook hetzelfde betekenen. Het zijn zogenoemde

'valse vrienden'. Zo is *kers* in het Fries *kaars*, en *kajuit dakkapel*. In het boekje *Ferrifeljende froulju* ('verraderlijke vrouwen', een variant van de valse vrienden) zijn ruim vijftig van dit soort woorden verzameld. Ze worden verduidelijkt met eenvoudige tekeningen.

Ferrifeljende froulju. Frysk-Nederlands warwoordenboek van Dorine van den Beukel is een uitgave van Adr. Heinen en kost € 9,95 (ingenaaid, 127 blz.). ISBN 978 90 8680 052 0

■ POCKETWOORDENBOEKEN ITALIAANS

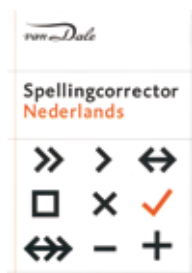

In de serie pocketwoordenboeken van Van Dale Lexicografie zijn nu ook de delen Nederlands-Italiaans (40.000 woordbetekenissen) en Italiaans-Nederlands (46.000 woordbetekenissen)

verschenen. Van ieder trefwoord worden de mogelijke betekenissen genoemd, die soms worden verduidelijkt met voorbeelden. De woordenboeken zijn bedoeld voor hen die beginnen Italiaans te leren en voor vakantiegangers. Na aanschaf van de papieren woordenboeken kan een elektronische versie gedownload worden.

Van Dale pocketwoordenboek Nederlands-Italiaans en *Italiaans-Nederlands* van Vincenzo Lo Cascio en Elisabeth Nijpels kosten € 9,95 per deel (gelijmd, 596 blz. (N-I) / 505 blz. (I-N)). ISBN 978 90 6648 783 3 (N-I) / 978 90 6648785 7 (I-N)

■ SPELLINGCORRECTOR

De spellingcorrector 2.0 van Van Dale Lexicografie controleert niet alleen uw tekst op tik- en spelfouten, maar wijst u ook op verwarbare woorden (*peiler/pijler*). Bovendien corrigeert het programma fonetisch gespelde woorden (*kommunikee*), en biedt het de mogelijkheid tot het aanleggen van eigen woordenlijsten. Systeemvereisten: Word 2000 of hoger, Windows 2000 of hoger, 100 MB vrije schijfruimte.

Van Dale spellingcorrector Nederlands kost € 62,50. ISBN 978 90 6648 907 3

■ SCHELDWOORDEN

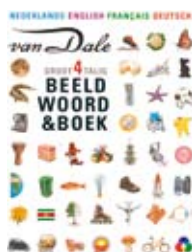

De Vlaming Marc De Coster schrijft al jaren lijvige woordenboeken waarin hij de hedendaagse omgangstaal documenteert, en daarbij legt hij vooral belangstelling aan de dag voor zaken als

slang, jargon, clichés, catchphrases, slogans en dergelijke. Zijn nieuwste boek is het *Groot scheldwoordenboek*, waarin hij 2500 schimp- en scheldwoorden (hij heeft zich beperkt tot de courantste en bekendste) uit België en Nederland heeft samengebracht, van *appelteef* en *badaap* tot *zwarthemd* en *zwijnjak*. Bij ieder lemma vindt men de betekenis, de etymologie, de historische achtergrond en eventuele anekdotes, plus een vergelijking met scheldwoorden uit andere talen en veel citaten uit allerhande bronnen. Lezers van *Onze Taal* kunnen het boek met korting bestellen. Zie blz. 242.

Groot scheldwoordenboek. Van 'apenkant' tot 'zweeftee' is een uitgave van Standaard Uitgeverij en kost € 19,95. (gelijmd, 444 blz.). ISBN 978 90 02 22286 3

■ VIERTALIG BEELDWOORDENBOEK

In 2004 verscheen bij Van Dale Lexicografie een tweetalig beeldwoordenboek (Engels en Nederlands, 2000 afbeeldingen) waarin men via gedetailleerde en soms opengewerkte tekeningen van allerlei

zaken uit onze leefwereld een woord en de vertaling ervan kon opzoeken. Nog geen jaar later volgde er een bijna dubbel zo dikke uitgave van hetzelfde boek (3500 afbeeldingen), waaraan bovendien het Frans als derde taal was toegevoegd. Dit laatste werk is nu opnieuw uitgegeven, maar nu ook met de Duitse vertalingen erbij. Het boek

bevat een register voor elk van de talen.

Groot beeldwoordenboek van Jean-Claude Corbeil en Ariane Archambault kost € 44,95 (gebonden, 644 blz.). ISBN 978 90 6648 977 6

EN VERDER

■ *Stap 3. Nederlands voor anderstaligen* van Christine Boeken e.a. Derde deel van driedelige klassikale leergang Nederlands voor anderstaligen zonder voorkennis van het Nederlands, die leidt naar het begin van niveau B1. Met audio-cd voor de luisteroefeningen. Intertaal, € 20,- (ingenaaid, 267 blz.). ISBN 978 90 5451 696 5

■ *E-mails en brieven schrijven in het Nederlands* van Corrijanne Timmers en Tekom Vertalers. Geheel herziene elfde druk. Stel-, stijl- en taalregels voor het schrijven van e-mails en brieven. Het Spectrum, € 16,95 (gelijmd, 200 blz.). ISBN 978 90 274 2606 2

■ *Van Dale pocketwoordenboek Nederlands-Spaans/Spaans-Nederlands* van J.B. Vuyk-Bosdriesz. Derde, geheel herziene druk met 1500 nieuwe trefwoorden. Inclusief downloadversie. Van Dale Lexicografie, € 9,95 per deel (gelijmd, ca. 550 blz.). ISBN 978 90 6648 791 8 (N-S) / 978 90 6648 793 2 (S-N)

■ *Met andere woorden* is een tentoonstelling over de taalkundige identiteit en diversiteit van Antwerpen. "Met beeld, geluiden, getuigenissen en pakkende verhalen. De focus ligt op Antwerpen, maar met uitstapjes naar de rest van Vlaanderen." Meer informatie: www.antwerpen.be/eCache/BTH/6/007.html.

■ *Leven met afasie* is een website over afasie ("onvermogen tot taalgebruik ten gevolge van hersenletsel") die is opgezet door twee logopediestudenten. De site geeft informatie over wat afasie is en laat afasiepatiënten aan het woord over hun ervaringen. www.levenmetafasie.be.

(advertentie)

'Ik wil gelezen worden!'
Multatuli

EIGEN BEHEER
 Nieuwpoortkade 2a
 1055 RX Amsterdam

Voor uw uitgave in eigen beheer

gelegheidsuitgave
 proefschrift
 dichtbundel
 verhalen
 levensbeschrijving
 roman
 etc.

Wilt u meer weten?
 020 60 60 701 of eigenbeheer@euronet.nl
 website: www.boekservice.nl/eigenbeheer